

Δραστηριότητα 2.2.4: Το Συνεχές των Επώδυνων Συμπεριφορών για Κορίτσια και Αγόρια

Προσαρμογή από:

♦ Men Can Stop Rape. Ανακτήθηκε 15 Σεπτεμβρίου 2005 από: www.mencanstoprape.org

♦ Family Violence Prevention Fund. Continuum of Harm to Women. Ανακτήθηκε 10 Απριλίου 2010 από: <http://toolkit.endabuse.org/Resources/ContinuumOfHarm.html>

Σύντομη Εισαγωγή

Η κοινωνία τείνει να «κανονικοποιεί», να κάνει το καθημερινό να φαντάζει φυσιολογικό, ώστε να μη μοιάζει με κάτι κατασκευασμένο αλλά με κάτι που υπήρχε από πάντα. Ορισμένες στάσεις, συμπεριφορές, πεποιθήσεις και γλωσσικές εκφράσεις καταλήγουν να αποτελούν κοινό τόπο. Η βία κατά των γυναικών δε συμβαίνει μέσα σε ένα πολιτιστικό κενό.... Εάν οι δράστες βλέπουν τις γυναίκες και τα κορίτσια ως όντα υποδεέστερα των ιδίων, ότι δηλαδή κατά κάποιο τρόπο αξίζουν λιγότερο από αυτούς, τότε πρέπει να υπάρχουν ισχυρές πολιτισμικές επιρροές από το περιβάλλον που υποστηρίζουν σθεναρά μια τέτοια οπτική η οποία και, κατά μία έννοια, καταλήγει να δείχνει «φυσιολογική» και κοινότοπη. Η συγκεκριμένη άσκηση σχεδιάστηκε για να ευαισθητοποιήσει και να κινητοποιήσει νεαρά άτομα και των δύο φύλων να εργαστούν μαζί για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, με το να αμφισβητήσουν και να αλλάξουν αυτό το «φυσιολογικό» περιβάλλον.

Αν αρχίσουμε να κατανοούμε ότι αυτό που μας υποδεικνύει η κοινωνία ως το πρότυπο του πως είναι ο άνδρας ή η γυναίκα, είναι μια μη υγιής άποψη της κατανομής της ισχύος, τότε θα αρχίσουμε να κατανοούμε ότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτή τη δύναμη για να αποτρέψουμε τη βία. Σε πολλές περιπτώσεις απαιτείται δύναμη για να μην είμαστε βίαιοι, για να μην ανεχόμαστε τη βία και για να εναντιωνόμαστε απέναντί της.

Μαθησιακοί Στόχοι

- ♦ Να εντοπιστούν οι καθημερινές στάσεις και συμπεριφορές που υποστηρίζουν το σενάριο κυριαρχίας της αρρενωπότητας και της θηλυκότητας και οι οποίες συμβάλουν στη βία των ανδρών κατά των γυναικών.
- ♦ Να αναγνωριστούν οι καθημερινές ευκαιρίες που μας δίνονται για να αμφισβητήσουμε την κυριαρχία του ανδρισμού και της θηλυκότητας και να αποτρέψουμε τη βία των κατά των γυναικών.

Υλικό

Φύλλο Εργασίας 9 (Οι Κάρτες του Συνεχούς των Επώδυνων Συμπεριφορών): οι κάρτες του Φύλλου Εργασίας 9 αποτελούν παραδείγματα και σε καμία περίπτωση η λίστα των συμπεριφορών που εμπεριέχονται στις κάρτες δεν είναι εξαντλητική. Μπορείτε να δημιουργήσετε και δικά σας παραδείγματα ή να ζητήσετε από τους/τις μαθητές/-τριες να καταγράψουν από μόνοι/-ες τους τέτοιες συμπεριφορές. Επίσης, ορισμένες κάρτες αναγράφουν συμπεριφορές που μπορεί να μοιάζουν με κάποιες άλλες. Γι' αυτό το λόγο μπορείτε να κάνετε επιλογή καρτών και να μην τις χρησιμοποιήσετε όλες.

Δραστηριότητα 2.2.4

Προετοιμασία

Εκτυπώστε το Φύλλο Εργασίας 9 (μπορείτε να τυπώσετε τις κάρτες των αγοριών σε χαρτί διαφορετικού χρώματος σε σχέση με το χαρτί των κοριτσιών) και κόψτε τις κάρτες.

Προτεινόμενη βήμα-προς-βήμα διαδικασία

1 Εξηγήστε στους/στις μαθητές/-τριες το εξής: η άσκηση που θα κάνουμε λέγεται: «Το Συνεχές των Επώδυνων Συμπεριφορών».

2 Χωριστείτε σε 2 ομάδες: μία ομάδα αγοριών και μία ομάδα κοριτσιών.

3 Κάθε ομάδα θα πάρει μια σειρά από κάρτες. Σε κάθε κάρτα αναγράφεται μια συμπεριφορά ή μια αντίληψη. Αυτό που πρέπει να κάνετε είναι το εξής:

- ♦ να βάλετε τις κάρτες σε σειρά ξεκινώντας από την **περισσότερο επώδυνη συμπεριφορά** και καταλήγοντας στην **λιγότερο επώδυνη** (λέγοντας ότι μια συμπεριφορά είναι επώδυνη εννοούμε εκείνη τη συμπεριφορά που κάνει το άλλο φύλο και η οποία σας πληγώνει ή τη θεωρείτε προσβλητική ή σας ενοχλεί)

- ♦ εάν υπάρχουν συμπεριφορές που θεωρείτε ότι δεν είναι **καθόλου επώδυνες** βάλτε τις στην άκρη -λίγο πιο πέρα αλλά κοντά στο λιγότερο επώδυνο άκρο του συνεχούς- και κάτω από την πράσινη κάρτα που γράφει «**Καθόλου Επώδυνο**». Εάν υπάρχουν συμπεριφορές που θεωρείτε ότι **δεν συμβαίνουν** θα τις βάλετε κάτω από την κάρτα «**δεν το βάζουμε γιατί δε συμβαίνει ποτέ**» [δείξτε στα παιδιά πώς πρέπει να τοποθετήσουν τις κάρτες επάνω στα θρανία έτσι ώστε να φτιάξουν το συνεχές τους]

- ♦ Στις **κενές κάρτες** μπορείτε να γράψετε συμπεριφορές, που δεν είναι ήδη γραμμένες, τις οποίες κάνει το άλλο φύλο και σας πληγώνουν/ ενοχλούν/ είναι επώδυνες/ σας προσβάλουν.

- ♦ Έχετε στη διάθεσή σας **10 λεπτά** για να φτιάξετε το συνεχές. Εάν δεν συμφωνείτε για τη θέση κάποιας κάρτας, θα πρέπει να το συζητήσετε μεταξύ σας έτσι ώστε να καταλήξετε, στην τελική σειρά των καρτών.

Να θυμάστε ότι **ΔΕΝ υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις**. Απλά συζητήστε μεταξύ σας, ανταλλάξτε απόψεις και καταλήξτε στο δικό σας συνεχές. Αυτό που θέλουμε είναι να ακούσουμε την άποψή σας και να έχετε την ευκαιρία να ανταλλάξετε απόψεις μεταξύ σας.

4 Στα **5 λεπτά** περνάτε να δείτε σε ποιο σημείο βρίσκονται και ενημερώνετε για το χρόνο που απομένει στη διάθεσή τους.

5 Μόλις τελειώσουν, δώστε την εξής οδηγία: τώρα τα κορίτσια πρέπει να πάτε να διαβάσετε το συνεχές των αγοριών και τα αγόρια να διαβάσετε το συνεχές των κοριτσιών. Καθώς διαβάζετε το συνεχές του αντίθετου φύλου αξιολογήστε, δίνοντας το βαθμό 1, 2 ή 3, τις τρεις πρώτες συμπεριφορές που ΕΣΕΙΣ θεωρείτε πιο επώδυνες για το άλλο φύλο. Δηλαδή, θα βάλετε τον αριθμό 1 στη συμπεριφορά που κάνουν ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΤΟΥ ΔΙΚΟΥ ΣΑΣ ΦΥΛΟΥ στο άλλο φύλο την οποία θεωρείτε ως περισσότερο επώδυνη για τα άτομα του άλλου φύλου (ανεξάρτητα από τη σειρά των καρτών την οποία έχουν αποφασίσει τα άτομα που δημιούργησαν το συνεχές). Ποια είναι η **No1 συμπεριφορά που ΕΣΕΙΣ θεωρείτε ως την πιο επώδυνη για το άλλο φύλο;**

6 Ενοποιείστε τις ομάδες.

Δραστηριότητα 2.2.4

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

- 1 Τώρα, ένα άτομο από κάθε ομάδα θα μας διαβάσει το συνεχές που έφτιαξε η ομάδα του/της.
- 2 Τι συζητήσατε φτιάχνοντας το συνεχές σας; (π.χ. υπήρχαν διαφωνίες εντός της ομάδας σας ως προς τη θέση κάποιας συμπεριφοράς; Εάν ναι, που διαφωνήσατε; κλπ.).
- 3 Καταγράψτε σε μεγάλο φύλλο χαρτιού τις βασικές διαφορές ανάμεσα στο «συνεχές των αγοριών» και το «συνεχές των κοριτσιών» (και, εάν προκύψουν, τους λόγους που υπάρχουν αυτές οι διαφορές).
- 4 Ζητήστε από τους/τις μαθητές/-τριες να αναφέρουν τις 3 πιο επώδυνες συμπεριφορές που επέλεξαν από το συνεχές της ομάδας του αντίθετου φύλου και πώς τις ιεράρχησαν. Εάν τα κορίτσια και τα αγόρια έκαναν διαφορετικές κατηγοριοποιήσεις όταν είδαν το συνεχές του αντίθετου φύλου, τότε ρωτήστε τα αγόρια:
  - ♦ Γιατί νομίζετε ότι τα κορίτσια θεωρούν ως περισσότερο επώδυνο κάτι που εσείς θεωρείτε λιγότερο επώδυνο; (η το αντίθετο)Ρωτήστε τα κορίτσια:
  - ♦ Γιατί νομίζετε ότι τα αγόρια θεωρούν ως περισσότερο επώδυνο κάτι που εσείς θεωρείτε λιγότερο επώδυνο; (η το αντίθετο)
- 5 Υπάρχει κάτι που σας έκανε εντύπωση σε αυτή την άσκηση;
- 6 Μήπως είναι πρόβλημα όταν τα κορίτσια ή τα αγόρια κάνουν κάτι προς το αντίθετο φύλο και θεωρούν ότι «δεν τρέχει και τίποτα» ή ότι δεν ενοχλεί καθόλου το άλλο φύλο;
- 7 Τι μάθατε από αυτή την άσκηση; Αποκομίσατε κάτι που θα μπορούσε να έχει εφαρμογή στη δική σας ζωή και τις σχέσεις σας;

Αναμενόμενο αποτέλεσμα

- ♦ Οι μαθητές/-τριες καθοδηγούνται να διερευνήσουν ποιες από τις συμπεριφορές τους μπορεί να πληγώνουν τον/την σύντροφό τους.
- ♦ Ενθαρρύνονται επίσης να αναγνωρίσουν ότι τα άτομα κάθε φύλου μπορεί να βλέπουν τις συμπεριφορές τους μέσα από ένα διαφορετικό οπτικό πρίσμα καθώς και τα προβλήματα που μπορεί να δημιουργεί η έλλειψη επικοινωνίας στις προσωπικές τους σχέσεις. Δηλαδή, σε ένα ζευγάρι το ένα ή το άλλο άτομο μπορεί να κάνει ή να λέει πράγματα χωρίς να λαμβάνει υπόψη του εάν θα μπορούσαν να είναι επώδυνα για τον/την σύντροφό του ή επειδή δεν θεωρεί ότι πληγώνουν το άλλο άτομο. Επίσης, εάν το άτομο που πληγώνεται από μια τέτοια συμπεριφορά δεν συζητάει πόσο επώδυνο ήταν αυτό για εκείνον/-η, τότε το άτομο που τον/την πλήγωσε θα συνεχίσει να συμπεριφέρεται με τον ίδιο τρόπο χωρίς να κατανοεί αν ήταν επώδυνο ή πόσο επώδυνο ήταν αυτό για τον/την σύντροφό του.
- ♦ Οι μαθητές/-τριες καθοδηγούνται επίσης να ξεκινήσουν να σκέφτονται τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στις συμπεριφορές αυτές και στη Βία μεταξύ Ερωτικών Συντρόφων.

Δραστηριότητα 2.2.4

Χρήσιμες πληροφορίες για τον/την εκπαιδευτικό

Κάθε μία από αυτές τις αντιλήψεις, συμπεριφορές και πεποιθήσεις, μπορεί από μόνη της να μην είναι εξαιρετικά επώδυνη, αλλά αν τις δούμε όλες μαζί, αποτελούν κομμάτι ενός πολιτισμού που υποστηρίζει την έμφυλη βία. Όλες μαζί δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου ορισμένα άτομα (συνήθως οι άντρες) έχουν περισσότερες πιθανότητες να βλάψουν άλλα άτομα (συνήθως τις γυναίκες) και θεωρούν ότι δεν «τρέχει και τίποτα» όταν το κάνουν αυτό επειδή ακριβώς δεν κατανοούν πόσο επώδυνη μπορεί να είναι μια συμπεριφορά τους για το αντίθετο φύλο.

Για να σταματήσουμε τη βία, όμως, δε χρειάζεται να περιμένουμε μέχρι να έρθουμε αντιμέτωποι/-ες με ένα βίαιο περιστατικό για να επέμβουμε. Εάν περιμένουμε να συμβεί κάτι τέτοιο, τότε πιθανότατα δεν θα αντιδράσουμε ποτέ. Αυτό που πρέπει να κάνουμε για να αποτρέψουμε τη βία είναι να ξεριζώσουμε τη ρίζα του προβλήματος γυρίζοντας τη πλάτη και υψώνοντας το ανάστημά μας μπροστά σε όλες αυτές τις στάσεις, τις πεποιθήσεις και τις συμπεριφορές που βλέπουμε καθημερινά οι οποίες εξευτελίζουν τις γυναίκες και υποστηρίζουν τη βία. Σκεφτείτε πόσο δυνατές θα ήταν οι φωνές όλων μας αν ενώνονταν. Κατά τον ίδιο τρόπο, όλες αυτές οι κάρτες μαζί δημιουργούν ένα περιβάλλον το οποίο αυξάνει τις πιθανότητες της βίας, αλλά εάν φωνάξουμε όλοι και όλες μαζί μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα περιβάλλον με λιγότερες πιθανότητες να υπάρχει βία. Μόνο τότε θα αρχίσουμε να κάνουμε τη κοινότητά μας και το κόσμο μας πιο ασφαλή.